

بازم

«معنی و مفهوم شعر»

۱_ معنی بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان بنویسید.

۲/۵

(الف) عقل حیران شود از خوشه زرین عنب فهم عاجز شود از حقه یاقوت انار
(ب) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند چون تو را نوح است کشتیان زتوفان غم مخور
(پ) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
(ت) در محاوراتی که به حضور او و میان دو کس رود خوض ننماید و استراق سمع نکند.
(ث) بدان که هرچه در وجود است همه صنع خدای تعالی است .

«معنی واژگان»

۲

۲_ معنی کلمات مشخص شده را بنویسید.

(الف) به بیان دیگر تنهایی یکی از سنگین ترین مصائب است.
(ب) داعیه ای در باطن من پدید آمد که به هیچ وجه در آن حالت اندر بودم ، راضی نتوانستم بود.
(ج) رفیق بد، عامل ویرانگری و یار و همدم نیکو خصال باعث شکل گیری و پرورش شخصیت متعالی انسان است.
(د) برای آنکه انتقادش به طعن و لعن و هجو شباهت نیابد، انتقادها را با طنز می آمیزد

«درک مطلب»

۱/۵

۳- در بیت؛ «به بینندگان آفریننده را نبینی ، مرنجان دو بیننده را»، منظور از کلمه « بیننده چیست ؟

۴- تعداد جمله ها بیت زیر را مشخص کنید.

همه کار ایام ، درس است و پند دریغا که شاگرد هشیار نیست

۵- در عبارت " و در هر که این دو گوهر یابی، جنگ در وی زن و از دست مگذار .»

(الف) منظور از « دو گوهر » چیست ؟

(ب) مفهوم عبارت خط کشیده شده را بنویسید .

«دانش های زبانی»

۶- واژه "آرام" را یک بار با صفت برترین و یک بار با صفت برتر به کار ببرید .

۷- هسته و نوع وابسته را در گروه های اسمی زیر مشخص کنید .
« فرزندان در پرتو گرم و گوارای مادر. » جان می گیرند.»

۸- با توجه به متن زیر نوع فعل های مضارع را در جدول کامل کنید.
« اینک برای شما نامه ای دارم می نویسم شاید روزی بخوانید که من همیشه راست می گویم .»

نوع فعل	مضارع التزامی	مضارع مستمر	مضارع اخباری

«دانش های ادبی»

۹- در بیت زیر چه نوع پرسش به کار رفته است؟
« چو بفروختی از که خواهی خرید؟ متاع جوانی به بازار نیست»

۱۰- تخلص چیست ؟ با ذکر یک مثال مشخص کنید.

۱۱- آرایه های به کار رفته در بیت های زیر را پیدا کرده و بنویسید؟ «تشبیه ، مراعات نظیر ، تشخیص »

« کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند نه همه مستمعی فهم کند این اسرار»

«تاریخ ادبیات»

۱۲- نام نویسنده آثار زیر را بنویسید

مرزبان نامه قابوس نامه مخزن اسرار اخلاق ناصری

با آرزوی توفیق روز افزون

--	--	--

بارم

معنی و مفهوم شعر و نثر

بیت ها و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۲/۵

الف) عقل حیران شود از خوشه زرین عنب فهم عاجز شود از حقه یاقوت انار
عقل انسان از دیدن خوشه طلایی انگور، حیرت زده و فهم آدمی از درک زیبایی انار، ناتوان می گردد.

ب) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند چون تو را نوح است کشتیبان زتوفان غم مخور ای انسان، اگر فنا و نابودی مانند سیل، جهان را نابود کرد. چون تو کشتیبانی مانند نوح داری نگران نباش.

پ) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار آفرینش و آفریده های آن مایه بیداری انسان آگاه است و کسی که به خداوند اعتراف نکند، انسان نیست.
ت) در محاوراتی که به حضور اومیان دو کس رود خوض ننماید و استراق سمع نکند. در گفت و گویی که در حضور او میان دو نفر انجام می شود، دقت نکند. اگر از او پنهان کردند، دزدیده گوش نکند.

ث) بدان که هرچه در وجود است همه صنع خدای تعالی است. آگاه باش که هر چیزی که در جهان هستی وجود دارد همه از آفرینش خداوند بلند مرتبه است

۲

معنای واژه

در عبارت های زیر، معنای کلمات مشخص شده را بنویسید.

الف) به بیان دیگر تنهایی یکی از سنگین ترین مصائب است. (سختی ها بزرگ)

ب) داعیه ای در باطن من پدید آمد که به هیچ وجه در آن حالت اندر بودم ، راضی نتوانستم

بود. (انگیزه، سبب)

ج) رفیق بد، عامل ویرانگری و یار و همدم نیکو **خصال** باعث شکل گیری و پرورش شخصیت متعالی انسان است. (خوی، خصلت، عادت)
د) برای آنکه انتقادش به **طعن** و لعن و هجو شباهت نیابد، انتقادها را با طنز می آمیزد (سرزنش)

۱/۵

درک مطلب

۱. در بیت؛ "به بینندگان، آفریننده را نبینی، مرنجان دو بیننده را"، منظور از **بینندگان** و "بیننده"، چیست؟ **دو چشم**

۳. تعداد جمله ها بیت زیر را مشخص کنید. **۳ جمله**

همه کار ایام، درس است و پند / دریغا / که شاگرد هشیار نیست /

۴. در عبارت "و در هر که این دو گوهر یابی، **چنگ در وی زن** و از دست مگذار." «

الف) منظور از "دو گوهر" چیست؟ **گوهر اصل و گوهر تن**

ب) مفهوم کنایه ایی عبارت خط کشیده شده را بنویسید. **متوسل شدن و رها نکردن**

۱/۵

دانش های زبانی

الف) واژه "**آرام**" را یک بار با صفت برترین و یک بار با صفت برتر به کار ببرید. **آرام ترین، صفت برترین، آرام تر صفت برتر**

ب) هسته و نوع وابسته را در گروه های اسمی زیر مشخص کنید.

« فرزندان در **پرتو گرم و گوارای مادر**. » جان می گیرند. **پرتو، هسته گروه اسمی، گرم وابسته**

پسین از نوع صفت بیانی، گوارای وابسته پسین از نوع صفت بیانی، مادر وابسته پسین از نوع مضاف الیه

ج) با توجه به متن زیر نوع فعل های مضارع را در جدول کامل کنید.

« اینک برای شما نامه ای دارم می نویسم شاید روزی بخوانید که من همیشه راست می گویم. »

۱/۵

نوع فعل	مضارع التزامی	مضارع مستمر	مضارع اخباری
	بخوانید	دارم می نویسم	می گویم

دانش های ادبی

الف) در بیت زیر چه نوع پرسش به کار رفته است؟

« چو بفروختی از که خواهی خرید؟ متاع جوانی به بازار نیست

توضیح: در مصراع اول بیت بالا ، پرسشی مطرح شده است که مقصود گوینده آن نیست که جوانی را از چه کسی خواهی خرید؛ شاعر خود از این موضوع آگاه است . در این مصراع قصد شاعر انکار این موضوع است که دور جوانی قابل خرید و فروش نیست.

پرسش انکاری ،

ب) تخلص چیست ؟ با ذکر یک مثال مشخص کنید. هرگاه شاعر در پایان شعر نام شعری خود را بیاورد تخلص گویند سعیدیا راست روان گوی سعادت بردند راستی کن که به منزل نرسد کج رفتار

۲. آرایه های به کار رفته در بیت های زیر را پیدا کرده و بنویسید؟ (تشبیه ، مراعات نظیر ، تشخیص)

الف) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند نه همه مستمعی فهم کند این اسرار

(آرایه مراعات نظیر بین واژه های ، کوه و دریا و درخت)

(آرایه تشخیص در تسبیح گفتن کوه و دریا)

تاریخ ادبیات

۱. نام نویسنده آثار زیر را بنویسید

مربان نامه سعدالدین وراوینی قابوس نامه عنصرالمعالی کیکاووس مخزن اسرار

نظامی گنجوی اخلاق ناصری خواجه نصیرالدین توسی

نمر

۵

۱۰

با آرزوی توفیق روز افزون